

ПРЕС КЛИПИНГ

27. мај 2020.

НАСЛОВИ

Ko je za, a ko protiv neradne nedelje i kakvi bi bili efekti: Najgore za radnike u malim trgovinama, četvtina bi ostala bez posla (str.3)

Ministar finansija Siniša Mali Mali kaže da je najvažnije da se sektorima koji su posebno ugroženi pandemijom Kovida-19 obezbedi dodatna likvidnost(str.4)

Пола године за опоравак привреде(str.5)

Доприноси за ПИО не застаревају(str.7)

Otvoreno pismo sindikata RGZ-a upućeno Zorani Mihajlović(str.8)

U Zastavi oružju šest meseci kasne doprinosi PIO(str.11)

Magločistač: Više od 400 radnika ostalo bez posla u Industrijskoj zoni u Subotici(str.12)

Među nama: Korona u fabrikama i zaštita radnika(str.13)

Državna subvencija nije spasila fabriku Gorenja u Zaječaru(str.13)

Новосадске плате стигле наомак 70.000 динара(str.14)

Ko je za, a ko protiv neradne nedelje i kakvi bi bili efekti: Najgore za radnike u malim trgovinama, četvrtina bi ostala bez posla

E. B. TALIJAN

Mišljenja poslodavaca podeljena

TEK što su privredne aktivnosti u našoj zemlji počele da oživljavaju nakon perioda izolacije, zbog pandemije virusa korona, krenule su da stižu inicijative iz poslovnih krugova u pojedinim lokalnim samoupravama da se uvede neradna nedelja u trgovinskoj delatnosti, što je ponovo aktuelizovalo ovo pitanje. Iz Unije poslodavaca Srbije (UPS) upozoravaju da bi takvo rešenje predstavljalo najveći udar za male trgovce i njihove radnike, dok velikim sistemima to odgovara, imali bi manje troškove, a isti promet. Procenjuje se da bi četvrtina zaposlenih mogla da ostane bez posla.

Mišljenja poslodavaca i trgovaca su podeljena, sindikati tvrde da je nedelja dan za odmor i da je nepošteno da radnici i tada budu angažovani, a iz Ministarstva trgovine poručuju da imamo slobodno tržište i da privrednici mogu sami da odlučuju kada žele da rade.

Nakon odluke Opštinskog veća u Bajinoj Bašti da načelno prihvati takav zahtev većeg broja privrednika iz tog kraja, usledile su slične ideje iz zrenjaninskog poslovnog kruga "Zrepok". Sada iznose novi argument, da je vanredno stanje pokazalo da je sve potrebe građana moguće zadovoljiti u uslovima redukovano radnog vremena.

PODSTICANJE POTROŠNJE JEŽARKO Malinović iz PKS naglašava da je u postkriznom periodu suština da se podstiče potrošnja. - Trgovci neprehrane su radili sa nikakvim ili minimalnim prometom u poslednja dva i po meseca, a sada još treba da ih ograničavamo - kaže Malinović. - PKS nije ponovo raspravljala o tom pitanju jer sada imamo važnijih briga koje treba rešiti. Istraživanje koje smo uradili pre pandemije pokazalo je da s aspekta trgovaca i radne snage nema konsenzusa oko toga. Efekti takve odluke su različiti u zavisnosti od vrste trgovine.

Načelnik odeljenja za trgovinu u resornom ministarstvu, Željko Rakić, ocenjuje da donošenje odluke kojom bi se na nivou države zabranio rad nedeljom, ne bi bilo dobro.

- Privrednici imaju slobodu koja je garantovana i Ustavom i Zakonom o trgovini i mogu sami da odlučuju kada i kako žele da rade - kaže za "Novosti" Rakić. - Izlazimo iz krize koju je izazvala pandemija i privreda treba da radi, a ne treba da dođemo u situaciju, koju bi takva odluka izazvala, da se smanjuje broj radne snage, da ljudi dobijaju otkaze.

On ukazuje da iskustva iz našeg okruženja nisu bila dobra. U Hrvatskoj je bilo nekoliko pokušaja da se uvede neradna nedelja, a Ustavni sud je to oborio jer je bilo mnogo izuzetaka i narušena je ravnopravnost učesnika na tržištu.

- Crna Gora je prošle godine zabranila rad nedeljom i bili su u velikom problemu - objašnjava Rakić. - Tamo je, takođe, pokrenuta inicijativa za ocenu ustavnosti, a bilo je i mnogo praktičnih problema. Stvorili su se ogromni redovi na benzinskim pumpama, koje su bile izuzete iz ove odluke, a onda su počele da prodaju i različite prehrambene artikle koje do tada nisu imale u ponudi.

Duško Marjanović, predsednik Sektora za trgovinu UPS, naglašava da nema jedinstvenog stava po ovom pitanju u njihovoj organizaciji:

- Mišljenja poslodavaca su podeljena, neki u tome vide poslovnu šansu, a neki gubitak. Na udaru bi bili najviše mali trgovci i njihovi zaposleni. Velikim sistemima odgovara, jer bi imali manje troškove, a reorganizacijom poslovanja bi ostvarili isti promet. Neradna nedelja bi svakako uticala na smanjivanje broja radnika za četvrtinu ili petinu.

On naglašava da bi takva odluka morala da bude selektivna i da uzima u obzir veličinu i delatnost trgovca, jer ne bi imala iste posledice na sve. Zato bi, kako ističe, trebalo da bude više ponuđenih rešenja, od kojih bi trgovci mogli da izaberu model koji im najviše odgovora.

- Neophodno je uraditi ozbiljnu analizu, uzeti u obzir iskustva drugih država - smatra Marjanović. - Takođe, moraju da se naprave izuzeci u određenim delatnostima, kojima bi bilo omogućeno da rade.

Predsednik Saveza Samostalnih sindikata Srbije Ljubisav Orbović ističe da su oni još pre dve godine izneli svoj stav da je nepošteno i neprirodno da radnici u trgovini rade svake nedelje, jer je to dan za odmor. Od ovoga se izuzimaju one službe koje moraju da budu otvorene.

“Sektorima koji su posebno ugroženi biće obezbeđeni povoljniji uslovi za kredite”: Ministar Mali o merama za pomoć privrednicima

Tanjug

Ministar finansija Siniša Mali Mali kaže da je najvažnije da se sektorima koji su posebno ugroženi pandemijom Kovida-19 obezbedi dodatna likvidnost

BEOGRAD - Ministar finansija Siniša Mali Mali kaže da je najvažnije da se sektorima koji su posebno ugroženi pandemijom Kovida-19 obezbedi dodatna likvidnost i poručuje da će im biti obezbeđeni povoljniji uslovi za kredite, koji bi podrazumevali duži period otplate i grejs period.

Takođe, privrednici u turizmu, hotelijerstvu i drumskom saobraćaju imaće pravo da konkurišu kod Fonda za razvoj za veće maksimalne iznose nego što je trenutno slučaj, a uslov je da ispunjavaju propisane uslove, rekao je Mali.

On je, inače, danas na sastanku u Privrednoj komori Srbije predstavnicima turizma, hotelijerstva i drumskog saobraćaja preneo konkretne predloge mera koje treba da pomognu njihovoj likvidnosti i što bržem pokretanju poslovanja.

Na sastanku je dogovoreno da će u narednim danima biti donet i regulatorni okvir koji će te mere zakonski regulisati.

Nakon što su na prethodnim sastancima razmatrani predlozi privrednika, ministar je danas poručio da je država našla način da im pomogne, kao što je to, dodao je, učinila i sa sveobuhvatnim programom podrške ekonomskih mera za privedu.

On je podsetio privrednike da već imaju pravo odloženo na odloženo plaćanje poreza i doprinosa na zarade, na isplatu minimalne zarade i jeftine kredite, dodajući da je najvažnije da se tim sektorima obezbedi dodatna likvidnost.

Mali je zaključio da je država brzo i efikasno reagovala u novonastaloj situaciji koja je izazvana pandemijom virusa korona i dodao da se za manje od deset dana očekuje i isplata druge minimalne zarade.

Sastanku su prisustvovali predsednik Privredne komore Srbije Marko Čadež, državni sekretar u Ministarstvu finansija Slavica Savičić i pomoćnik ministra Dragan Demirović, državni sekretar u Ministarstvu privrede Dragan Stevanović, državni sekretar u Ministarstvu trgovine, turizma i telekomunikacija Stevan Nikčević, predstavnici Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture.

ПОЛИТИКА ONLINE

Пола године за опоравак привреде

Америчка привредна комора указује да је потребан други талас мера намењен посебно погођеним секторима – туризму и саобраћају, уз разматрање мера за помоћ грађевинској индустрији и сектору промета непокретности

Аутор: Маријана Авакумовић

Друго истраживање Америчке привредне коморе у Србији о утицају пандемије ковида 19 на пословање показало је да, иако 60 одсто анкетираних компанија има тешкоће у пословању, запосленост планирају да задрже на постојећем нивоу. Компаније очекују пад профитабилности за 25 одсто, инвестиција за 30 одсто, али већина (63 одсто) не очекује проблеме са ликвидношћу.

Највећи узрок пада пословне активности, 68 одсто испитаника налази у смањивању тражње за производима и услугама, што је посебно видљиво у сектору туризма и угоститељства, саобраћаја и некретнина, али и ауто-индустрији и индустрији трајних потрошних добара, док се и у индустрији робе широке потрошње назиру негативни трендови.

Пад прихода у марту и априлу 2020. у односу на 2019. за 20 одсто остварило је 30–56 одсто компанија, док је четвртина чланства имала губитак до 40 процената. У категорију најпогођенијих, који губитке мере преко 80 одсто, спадају угоститељи, превозници и власници шопинг-молова.

Немогућност наплате потраживања у земљи од приватних фирми има или очекује 42 одсто испитаних компанија, посебно у области пружања правних и консултантских услуга, али и у сектору робе широке потрошње (нарочито су изражена кашњења од стране малих предузећа). Са друге стране, 63 одсто компанија не очекује никакве тешкоће у погледу плаћања својих обавеза.

Када је реч о прогнозама опоравка, више од половине компанија (55 одсто) сматра да ће опоравак економије бити постепен и имати облик слова „У”, док због очекивања другог таласа здравствене кризе, 22 одсто испитаника прогнозира опоравак у облику слова дабл ју.

Уколико се пандемија ковида 19 заустави одмах, 67 одсто процењује да је потребно највише шест месеци за повратак на уобичајен ниво пословања.

Процене опоравка: Да се ковид 19 заустави данас, колико би вам времена требало да се опоравите?

Извор: Америчка привредна комора у Србији

Д. Козомара

Председник Америчке привредне коморе Зоран Петровић каже да, иако привреда бележи знатне падове прихода, приметан је већи оптимизам у очекивањима у поређењу са резултатима истраживања које је спроведено почетком марта. Тада је 42 одсто чланица очекивало додатне негативне ефекте, док је у новој анкети тај проценат пао на 25 одсто.

– Захваљујемо се влади што је у донете мере директно укључила предлоге који су дошли из привреде и Америчке привредне коморе. Држава је привреди дала прву инјекцију помоћи, али до враћања на преткризни ниво, нарочито посебно погођених индустрија попут хотелијерства и саобраћаја, потребно је разматрати и одређене секторске пакете – рекао је Петровић, а наведено је у саопштењу Америчке привредне коморе.

Он је додао да у наредном периоду снажан фокус мора да остане на смањивању свих, поготово административних трошкова пословања, као и да повећамо степен дигитализације свих сервиса и процеса државе.

Најбоље рангиране мере владе међу компанијама јесу одлагање плаћања пореза и доприноса на зараде (41 одсто), директна помоћ за мала и средња предузећа (40 одсто) и одлагање плаћања пореза на добит правних лица (23 одсто).

Америчка привредна комора указује да је потребан други талас мера намењен посебно погођеним секторима – туризму (посебно хотелској индустрији) и саобраћају, уз разматрање мера за помоћ грађевинској индустрији и сектору промета непокретности.

Губици посебно погођених сектора, на пример хотелијерства, у овој години у односу на прошлу годину, више су од 90 одсто, а опоравак на преткризни ниво се не очекује пре 2023.

Доприноси за ПИО не застаревају

Много већи проблем од овог да ли доприноси застаревају или не јесте како натерати послодавца да попуни рупу у стажу, поготово ако је реч о правном лицу које више не ради или му је блокиран рачун

Аутор: Јасна Петровић-Стојановић

Да ли застаревају доприноси за пензијско и инвалидско осигурање? Управо је то био повод да се „Политици” јави читалац из Крушевца који не зна шта да ради. Има 25 година радног стажа, од тога седам година „рупе у стажу”. Чека да му послодавац попуни овај недостајући стаж већ осам година.

Не зна да ли сам да почне уплаћује доприносе по члану 15 Закона о ПИО или да ипак чека овог послодавца, који ће и сам моћи да намири овај дуг радницима тек када успе да наплати своја заостала потраживања, због чега се већ дуго суди. Али до када ће то трајати, нико не зна, истиче овај читалац, бојећи се да ће доћи време за пензију, а да ни тада неће имати регулисан цео стаж.

Он није сигуран ни, како каже, да ли ових седам недостајућих година може одједном да уплати, па да му касније бивши послодавац то надокнади или би требало да почне одмах с уплатама будући да има још 10 година до пензије.

И док у Министарству рада не желе да одговоре на ово питање „Политике”, јер наш лист, како сматрају, не треба да се бави појединачним случајевима својих читалаца (без обзира на то што ово није проблем једног човека), Ђерђ Пап, порески стручњак и бивши директор у Пореској управи Србије, каже да доприноси за ПИО не застаревају.

– Према Закону о пореском поступку и пореској администрацији, утврђено је да право на наплату доприноса за обавезно социјално осигурање не застарева. Али, то је различито питање од питања како послодавца натерати да плати неплаћене доприносе за свог радника – каже он.

У принципу, објашњава, уколико се ради о активној фирми, правном лицу (д. о. о. и слично), која и данас ради, остварује приходе, онда радник тужи послодавца. И једног дана када на суду добије пресуду, може да примора послодавца да плати те доприносе, објашњава овај порески стручњак.

– Слична је ситуација и уколико је у питању послодавац предузетник, који за све своје обавезе одговара и својом личном имовином. Њега радник такође може судски да терати и онда када је он затворио предузетничку радњу. Најгора опција за радника је уколико је био запослен у

правном лицу које више не ради или му је блокиран рачун. Или је у неком поступку затварања (стечај, ликвидација). У тим случајевима, чак и да добије спор пред судом, радник тешко да може наплати неплаћене доприносе пошто правно лице одговара само својом имовином и средствима, које у овом претпостављеном случају вероватно нема. У таквом случају, раднику остаје једино да доприносе сам плати – истиче Пап.

О томе колики је број несавесних послодаваца у Србији, рачуна треба да води Пореска управа, а не ПИО фонд, код кога се запослени само може лично информисати да ли му послодавац редовно уплаћује доприносе или не и, чим види да му за неки део године или годину фале доприноси, да од газде тражи да му се тај стаж уплати, каже Ђорђе Поповић, адвокат.

Највећи проблем је то што у случају да послодавац не поднесе пријаву за своје раднике, они имају празнине у стажу док год се пријава не достави пензијском фонду. То доводи до проблема приликом остваривања права на пензију, као и до дужег трајања поступка, јер фонд по службеној дужности мора да потражује податке који недостају.

Дешава се и да у међувремену дође до гашења фирме, па сви подаци за које није поднета пријава, то јест они који нису унети у матичну евиденцију фонда, никада не буду ни утврђени, каже он.

Како је законодавац прописао, уколико предузеће не поднесе пријаву података за матичну евиденцију или уколико она стигне са закашњењем, после истека законског рока, предузеће као правно лице ће морати да плати новчану казну од 10.000 до 800.000 динара.

Уколико је обвезник подношења пријаве послодавац, односно физичко лице, за наведени прекршај казниће се износом од 5.000 до 400.000 динара, док ће одговорно правно лице морати да издвоји између 2.500 и 50.000 динара.

Danas.rs

Otvoreno pismo sindikata RGZ-a upućeno Zorani Mihajlović

Jedinstvena organizacija sindikata, Sindikat Nezavisnost i Sindikat zaposlenih RGZ-ASNS, uputili su potpredsednici Vlade Srbije, Zorani Mihajlović, otvoreno pismo koje u nastavku prenosimo u celosti.

Piše: Danas Online

Poštovana potpredsednice Vlade, obraćamo Vam se povodom najnovijih dešavanja u Republičkom geodetskom zavodu i sa namerom da Vam još jednom ukažemo na moguće posledice tih veoma neobičnih dešavanja.

Vanredna situacija uzrokovana epidemijom KOVID 19 je na žalost pokazala da mnoga pitanja u radu RGZ-a nisu rešena na adekvatan način.

Na većinu smo Vam kao i drugim predstavnicima Vlade RS ukazivali i iznosili konkretne pokazatelje.

Funkcionisanje RGZ-a u vreme vanrednog stanja je dovedeno u pitanje usled pogrešne organizacije i loših odluka koje je donelo rukovodstvo zavoda.

Rad putem E-šaltera je pokazao da od digitalizacije i nema neke konkretne koristi jer dokumenta koja se izdaju u elektronskom formatu nisu prihvatljiva za javne beležnike, advokate, sudove i dr.

Neophodna izmena regulative koja definiše rad i postupanje profesionalnih korisnika usluga RGZ-a nije sprovedena.

Efikasnost rada RGZ-a je ugrožena i velikim brojem nerešenih predmeta (oko 300 000) koji su do nadzora Upravne inspekcije bili stavljeni "pod tepih".

Više od 570 000 aktivnih nerešenih predmeta je posledica lošeg rukovođenja i neadekvatne organizacije poslova u RGZ-u.

U 2015-toj godini broj nerešenih predmeta je iznosio 150 000.

Da li je sva digitalizacija i svi projekti koji su realizovani i desetine miliona eura kreditnih sredstava, utrošenih u te svrhe imala za cilj povećanje nerešenih predmeta ili bolju efikasnost RGZ-a?

Obzirom da je Vaša reakcija na naša obraćanja uglavnom išla u pravcu zaštite dela i lika aktualnog direktora i rukovodstva zavoda i rezultati koji su ostavreni su normalna i očekivana posledica njihovog rada ili bolje rečeno nerada.

Posebno čudi činjenica da ste nas u svom obraćanju uputili na Upravnu inspekciju što ukazuje da ste i lično upoznati sa njenim izveštajem na više od 100 strana o izvršenom nadzoru u RGZ-u u toku 2019-te god.

To posebno zabrinjava jer su neki nalazi i zaključci veoma ozbiljne prirode i direktno ukazuju na propuste u rukovođenju i organizaciji poslova.

Prikrivanje starih predmeta, neefikasnost drugog stepena, manipulacije sa zaposlenima putem privremenih rešenja i radnih naloga kao i sa zvanjima novoprimitljenih radnika samo su deo nezakonitih i besmislenih odluka inspirisanih bahatošću i samovoljom direktora RGZ-a, inače reformatora godine.

Pa upravo te i takve reforme, koje ste lično pohvalili i podržali, su dovele do drastičnog uvećanja broja nerešenih predmeta od 2015. god do danas.

U međuvremenu je realizovan projekat koji je kreditiran od strane Svetske banke u iznosu od 36 miliona eura.

Iako smo izrazili sumnju u opravdanost utroška sredstava kredita i uverenje da je u RGZ direktno završila neznatna količina tih sredstava Vi ste nas uveravali da je sve sprovedeno po predviđenoj proceduri i u skladu sa propisima.

Uspešnost projekta je po Vama i direktoru RGZ-a potvrđena novim kreditom kojim bi trebalo da se dovrši ono što je prethodni projekat započeo.

U suštini se radi o veoma lošoj proceni i propustima kod izrade projekta za šta je u velikom procentu odgovorno i Vaše ministarstvo.

Postavlja se pitanje šta rade predstavnici Vašeg ministarstva koji su članovi Upravnog odbora projekta i da li Vas pravovremeno i objektivno informišu.

Drugo pitanje se tiče najave nabavke novih satelitskih snimaka za potrebe izrade registra objekata po novom projektu, tačnije kreditu, koji je počeo da teče.

Po našim informacijama očekuje se da će RGZ u direktnoj pogodbi sa preduzećem VEKOM D.O.O. nabaviti snimak za koji je predviđeno da će da košta oko 4 miliona eura.

Ako je poznato da je prethodni koji je nabavljen 2015 ili 2016-te godne koštao 1 milona eura normalno je da se zapitamo odakle tolika razlika.

Kvalitet prethodnog snimka (loša vidljivost objekata) je u velikoj meri doveo u pitanje zakonitost postupka ozakonjenja.

Pošto ste lično veoma angažovani po pitanjima rodne i svake druge ravnopravnosti čudi nas da niste reagovali na postupak rukovodstva RGZ-a koje je početkom vanrednog stanja na svoj sajt objavilo spisak zaposlenih koji su bili u rizičnoj grupi i upućeni da rade od kuće.

U ovom dokumentu navedeni su podaci o konkretnim bolestima svakog pojedinca (na pr. karcinom dojke, tumor mozga, operacija pluća i sl.).

O ovome se izjasnio Poverenik za zaštitu podataka o ličnosti i konstatovao grubo kršenje zakona dok od strane Vlade RS nema nikakve reakcije.

Nedavne izjave direktora RGZ-a o normalnom funkcionisanju zavoda u vreme pandemije i promocija E-šaltera kao odgovora na sve potrebe građana i drugih korisnika su veoma zabrinjavajuće.

O tome govore stavovi koji su izneti od strane profesionalnih korisnika pre svega javnih beležnika, privatne geodetske prakse, agencija za nekretnine, advokatske komore i dr.

Najava ukidanja šaltera u ovakvim okolnostima je sigurni put u potpuni kolaps RGZ-a.

U Zastavi oružju šest meseci kasne doprinosi PIO

Radnicima fabrike Zastava oružje danas je, nakon višednevnog zakašnjenja, isplaćen preostali deo aprilske zarade, čime su im plate za prošli mesec podeljene u celosti.

Piše: Zoran Radovanović

Oružarski Sindikat se, krajem prošle sedmice, zbog kašnjanja aprilskih zarada, bio obratio javnosti i nadležnima u Vladi Srbije, zahtevajući da reaguju na, kako tvrde, sve nezavidniju proizvodno – poslovnu situaciju u toj fabrici i konačno preduzmu odgovarajuće mere.

Ovo tom pre što, aprilsko kašnjenje isplate mesečnih zarada u celosti, nije i prvo u ovoj godini. Naprotiv, kragujevačkim oružarima plate su, po prvi put u minulih pola decenije, po nekoliko dana kasnile i u januaru i februaru ove godine, što znači da neredovna isplata zarada nije ekskluzivno uzrokovana epidemijom COVID 19, kako je obrazložen zastoj u podeli aprilske plate.

Istovremeno, radnicima Zastave oružje doprinosi za penzijsko – invalidsko osiguranje, tvrde naši izvori u toj fabrici, nisu uplaćeni u poslednjih šest meseci. S druge strane, kontinuitet proizvodnog procesa ugrožen je nedostatkom repromaterijala, čelika, pre svega, ali i drugih materijala i delova, kao i opreme. Valjevski Krušik i Zastava oružje i dalje su najveći dužnici čačanskoj Fabrici reznog alata (FRA), zbog čega su zaposlenima u tom preduzeću svojevremeno zarade kasnile mesecima. Istovremeno, sve glasnije se govori i o kadrovskom urušavanju kragujevačke fabrike.

U poslednjem obraćanju nadležnima, oružarski Sindikat iznova podseća da već godinama Vladi Srbije i Ministarstvu odbrane ukazuje na pogubne posledice upravljanja fabrikom “od strane Nadzornog odbora koji postavlja Vlada Republike Srbije”, i da je samo od 2017. godine napravljen gubitak u poslovanju od “više desetina miliona dolara, dok se istovremeno obaveze fabrike stalno uvećavaju.”

– Nedomaćinsko upravljanje, stalno mešanje predsednika Nadzornog odbora (pukovnika Ivice Marjanovića – prim. Z.R.) u poslove rukovođenja pod obrazloženjem vršenja nadzora, do sada nezabeležen način kadrovanja, prebacivanje radnika iz proizvodnje, olako puštanje najkvalitetnijeg inženjerskog kadra, promašene investicije iz kredita odobrenog od države, uz stalne pritiske i napade na Sindikat i njegovog predsednika, samo su deo uzroka zbog čega se fabrika nalazi u jednoj od najtežih situacija do sada, tvrde u sindikalnoj organizaciji jedine domaće farike pešadijskog naoružanja, te lovačko-sportskog i oružja za ličnu odbranu.

Na primedbe Sindikata, iz Ministarstva odbrane su, tvrde sindikalci, stizali odgovori da su navodi sindikalne organizacije “neutemeljeni”, da je situacija pod kontrolom i da „Sindikat ne treba da se meša u poslovanje“.

U takvim okolnostima, konstatuju u rukovodstvu oružarskog Sindikata, kada nadležni neće da uvažavaju egzaktno činjenice o načinu poslovanja koji fabriku gura u dubiozu, država kao većinski vlasnik “mora da prihvati i odgovornost za stanje u fabrici.”

– Odlaganje rešavanja problema može imati velike posledice, imajući u vidu i značaj koji fabrika ima kao isključivo izvozno orijentisano preduzeće, poručuje Sindikat Zastave oružja, uz napomenu da je i u izvoznim poslovima Zastavinim oružarima “potrebna podrška države”, kako bi se sačuvala

tradicionalna inostrana tržišta kragujevačke fabrike oružja, čiji su proizvodi “među najprepoznatljivijim srpskim brendovima na svetu.”

Naš list je, inače, u više navrata u poslednjih godini i kursor dana upozoravao da je u grupaciji Odrambena industrija Srbija, Zastava oružje, uz valjevski Krušik, najverovatnije u najnezavidnijoj poslovno – finasijskoj situaciji, čiji poreski i ostali dugovi su premašili 17 milijardi dinara, a gubici dostili već rečenih “više desetina miliona dolara”.

Država, koja je većinski vlasnik svih domaćih vojnih fabrika, ništa nije preduzela niti preduzima da pomogne svom najstarijem industrijskom preduzeću i najznačajnijoj vojnoj fabrici da prevaziđe proizvodno – poslovnu agoniju. Naprotiv, Zastava oružje je, koliko je javnosti poznato, jedina domaća vojna fabrika u kojoj država, uprkos odgovarajućoj odluci Vlade Srbije, još nije započela konverziju poreskih dugova (nastalih delom i kao posledica oporavka vojnih fabrika od posledica NATO bombardovanja i gubitka tržišta, usled izolacije zemlje i afera privatnih trgovaca oružjem, Slobodana Tešića, na primer) u državni ulog u kapitalu preduzeća.

Ima indicija da i Zastava u poslednje vreme oružje prodaje bez naplate avansa, što je neuobičajena praksa u oružarskom biznosu, i primenjuje se jedino ako kupac ima ozbiljne bankarske garancije. Zastava je svojevremeno oružje, bez naplate avansa, ali uz bankarske garancije, prodavala pojedinom partnerima u SAD-u.

Monopol privilegovanih trgovaca

Pojedini poznavaooci oružarskog biznisa tvrde da je domaća vojna industrija, posebno proizvođači oružja i municije, u sve nezavidnijoj situaciji, jer je tržište, pre svega ono na Bliskom istoku, stalo još početkom prošle godine. Trgovci oružjem, koji nisu tako bliski državnom i vrhu Srpske napredne stranke, tvrde, pak, da je nedostatak tržišta izgleda problem samo za srpsku vojnu industriju, pošto je, ističu, bugarski Arsenal, na primer, unapred rasprodao svu proizvodnju oružja i municije za celu ovu godinu.

– Veliki problem naše vojne industrije je i monopol koji je nad plasmanom njenih proizvoda uspostavila grupa privilegovanih trgovaca oružjem, bliskih državnom vrhu, koji su valjevski Krušik doveli u više nego nezavidnu situaciju, kažu naši sagovornici.

Ćutanje direktora Petkovića

Naš list je u više navrata pokušavao da čuje šta o situaciji u Zastavi oružju ima da kaže njen generalni direktor Mladen Petković. Svi naši pozivi i poruke direktoru Petkoviću, od kraja 2018., kada je došao na čelo kragujevačke fabrike, do ovih dana, ostajali su bez ikakvog odgovora.

Magločistač: Više od 400 radnika ostalo bez posla u Industrijskoj zoni u Subotici

Po nezvaničnim procenama, u poslednja dva meseca je usled pandemije više od 400 radnika ostalo bez posla u Industrijskoj zoni u Malom Bajmoku u Subotici, gde posluje nekoliko stranih kompanija, piše portal Magločistač.

Piše: Beta

Najviše otpuštanja bilo je u nemačkoj kompaniji „Norma Grupa“ zbog smanjenog obima posla u automobilske industriji, navodi Magločistač (maglocistac.rs).

Predsednik Saveza samostalnih sindikata Subotice Ištvan Huđi rekao je da je veliki broj radnika otišao na plaćeno odsustvo, nisu dobili rešenje o otkazu, ali su kod kuće i čekaju da ih pozovu na posao.

U kompanijama u okviru Industrijske zone u Malom Bajmoku mere zaštite protiv korona virusa, kao što su nošenje maske, rukavica, korišćenje dezinfekcionih sredstava i održavanje socijalne distance, i dalje su na snazi „u meri u kojoj je to moguće u kompanijama u kojima radi više stotina radnika“, navodi portal.

Nova

Među nama: Korona u fabrikama i zaštita radnika

Fabrike su postale nova žarišta koronavirusa. Postavlja se pitanje ko brine o radnicima i njihovom zdravlju? To je bila tema današnje emisije "Među nama".

O pravilima koja treba poštovati kako bi se izbeglo širenje zaraze u fabričkim halama, svako iz svoje perspektive, govorili su Aleksandar Milovanović iz Instituta za medicinu rada i predstavnik Saveza samostalnih sindikata Duško Vuković.

Gosti Maje Nikolić tvrde da je korišćenje zaštitne opreme u fabrikama, kao i održavanje propisane distance neophodno, kao i da kontrola uslova rada treba da bude pojačana i redovna.

Nova ekonomija

Državna subvencija nije spasila fabriku Gorenja u Zaječaru

Fabrika Gorenje Home u Zaječaru, koja posluje pod okriljem kineske Hisense Grupe kao većinskog vlasnika, krajem maja ove godine prekida sa radom zbog gubitaka i neodrživosti daljeg poslovanja, prenosi Radio Slobodna Evropa.

Prema saopštenju kompanije Gorenje od 15. maja, fabrika Gorenje Home nije uspela da obezbedi održivost poslovanja.

Sindikat Sloga kao jedini reprezentativan u fabrici pregovarao je o uslovima pod kojim će radnicima biti otkazani ugovori i isplaćene otpremnine.

Prema saopštenju kompanije, sa reprezentativnim sindikatom je postignut dogovor o „svim bitnim elementima okončanja ugovora o radu i otpremninama za 102 zaposlena“.

Iz kompanije Gorenje navode da je Gorenje Grupa za projekat u Zaječaru dobila 3 miliona evra državnih subvencija za zapošljavanje od čega je iskoristila 1,2 miliona evra.

„Zbog nerešenih problema sa električnom energijom, aneksom ugovora sa Vladom iz 2016. godine definisano je da je Gorenje dužno da u Zaječaru zaposli 120 radnika (umesto 300 radnika) na period od tri godine, što je u potpunosti realizovano“, navodi se u odgovoru.

U saopštenju se ističe i da je ostatak subvencije od 1,8 miliona, prema ovom aneksu, iskoristila valjevska fabrika Gorenje u kojoj je posao na neodređeno vreme dobilo 180 radnika.

Gorenje je tako bilo subvencionisano sa 10.000 evra po radnom mestu.

Iz Ministarstva privrede nisu odgovorili na pitanja da li je zaječarska fabrika koristila državne subvencije, u kom iznosu i da li je fabrika ispunila sve obaveze u skladu sa ugovorima o subvencijama.

Odgovore na pitanja u vezi sa gašenjem fabrike nije pružila ni opština Zaječar.

U toku su pregovori sa dva potencijalna partnera koji bi iznajmili ili kupili prostor i kapacitete za proizvodnju zaječarske fabrike i ponovo zaposlili radnike.

Новосадске плате стигле наомак 70.000 динара

НОВИ САД: По подацима Републичког завода за статистику, просечна нето зарада у Србији је у марту износила 59.681 динар. У поређењу с истим месецом претходне године, просечна нето зарада у марту већа је десет одсто номинално, односно 8,6 одсто реално.

Просечна нето мартовска зарада је 1.549 динара више од оне исплаћене у фебруару, када су запослени у Србији, у просеку, зарадили 58.132 динара. Када је реч о медијалној заради, она је у марту достигла 44.818 динара, а то заправо значи да 50 одсто запослених у Србији има зараду до тог износа. И док је просечна плата у марту виша од оне исплаћене месец раније, медијална зарада је нижа, а разлика је 288 динара јер је у фебруару медијална зарада била 45.106 динара.

Као и у претходном периоду, просечна зарада у Војводини, која је у марту била 56.850 динара, каска за оном која је исплаћена на нивоу републике, а разлика је 2.831 динар. Баш као и на нивоу републике, запослени у Војводини у марту су, у просеку, зарадили више него у фебруару, када је просечна плата била 55.312 динара, односно мартовска коверта била је 1.538 динара дебља.

На основу података РЗС-а, у односу на фебруар, у Војводини није било промена када је реч о томе у којим областима су зараде биле изнад републичког просека, али их има када је реч о зарадама које су достигле или престигле просек на покрајинском нивоу. Наиме, од седам области у Војводини, једино је у Јужнобачкој просечна нето плата у марту била виша од републичког просека и износила је 62.314 динара. Запослени у тој области једини су у марту зарадили више од војвођанског просека, а најближе томе, али испод њега, биле су зараде исплаћене у Јужнобанатској области. У тој војвођанској области у марту су исплаћене просечне зараде од 56.495 динара, што је око 350 динара мање од војвођанског просека.

Промена у марту, у односу на фебруарске зараде, има када је реч о висини зараде у преосталих пет области у Војводини. Наиме, у марту је у свима просечна зарада била изнад 50.000 динара, што није био случај у фебруару јер је тада у Западнoбачкој области просек био 49.766 динара. Та област по висини зарада заузима последње место у Војводини већ неколико месеци, тако је било и када су у питању износи у марту, али је, иако свега 340 динара, граница од 50.000 динара прескочена. Просечне мартовске зараде у преостале четири области у Војводини више су од оних исплаћених у фебруару и крећу се од око 52.000 до готово 55.000 динара. Тако су запослени у Севернобанатској области, у просеку, зарадили 52.005 динара, у Сремској 52.994, у Севернобачкој 53.650 и у Средњобанатској 54.655.

Најмање у Србобрану

Иако у марту није било великих промена у односу на просечне износе најнижих зарада у фебруару, ипак их има. Тако марту ни у једном насељу просечна зарада није била нижа од 45.000, што је био случај у фебруару, али је више градова у којима је око 46.000 динара. Најмање новца у марту су у просеку зарадили запослени у Србобрану, где је просечна плата била 45.443 динара. Запослени с најтањим ковертама, у које је стало неколико стотина динара више од 46.000 динара су радили у Малом Иђошу – 46.280, Ковачици – 46.338, а мање од 47.000 динара зарадили су запослени у Новом Бечеју – 46.647, Жабљу – 46.719 и Бачу – 46.890.

Упркос томе што су на републичком нивоу плате у марту веће него у фебруару, у Војводини је мање градова које су достигле тај ниво зарада, као и војвођански. Мартовске просечне зараде једино су у Новом Саду биле више од републичког просека, а у коверту је стало 69.084 динара. На тај начин је тај град после неколико месеци током којих је Тител био на првом месту по висини просечних зарада, поново заузео лидерску позицију. Занимљив је податак да је у Тителу, у просеку, мартовска зарада износила 54.999 динара, што је готово 10.000 динара мање од оне исплаћене у фебруару – 64.739 динара, која је том месту обезбедила прво место по висини зарада у Војводини.

Мање од републичког просека, али више од оног на покрајинском ниову, зарадили су још само запослени у Панчеву, где је просечна мартовска зарада била 59.405 динара, те запослени у Вршцу – с просеком зарада од 59.080 динара. У свим другим местима у Војводини просечне мартовске зараде биле су ниже од покрајинског просека.

Д. Млађеновић